

Analiza dječjeg ponašanja nakon pogledane kazališne predstave

---

Gracin, Maja

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:292370>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

UČITELJSKI FAKULTET

ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Maja Gracin

**ANALIZA DJEČJEG PONAŠANJA NAKON POGLEDANE
KAZALIŠNE PREDSTAVE**

Završni rad

Petrinja, rujan 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

UČITELJSKI FAKULTET

ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Maja Gracin

**ANALIZA DJEČJEG PONAŠANJA NAKON POGLEDANE
KAZALIŠNE PREDSTAVE**

Završni rad

Mentor:

izv. prof. dr. sc. Iva Gruić

Petrinja, rujan 2023.

SADRŽAJ

<u>1.</u>	<u>UVOD</u>	1
<u>2.</u>	<u>KAKO IZGLEDA KAZALIŠTE ZA DJECU?</u>	2
<u>2.1</u>	<u>Kazalište</u>	2
<u>2.2</u>	<u>Dječje kazalište</u>	3
<u>2.3</u>	<u>Publika u dječjem kazalištu</u>	4
<u>3.</u>	<u>OPIS PROJEKTA</u>	6
<u>3.1</u>	<u>Aruba</u>	6
<u>3.2</u>	<u>Nastanak projekta i opis rada</u>	7
<u>4.</u>	<u>PROVEDBA PROJEKTA</u>	9
<u>4.1</u>	<u>Vrtić na Arubi</u>	9
<u>4.2</u>	<u>Vrtić u Hrvatskoj</u>	9
<u>5.</u>	<u>SLIČNOSTI I RAZLIKE</u>	10
<u>5.1</u>	<u>Sličnosti</u>	10
<u>5.2</u>	<u>Razlike</u>	10
<u>5.3</u>	<u>Zaključak nakon Projekta</u>	11
<u>6.</u>	<u>ZAKLJUČAK</u>	12
<u>7.</u>	<u>LITERATURA</u>	13
<u>8.</u>	<u>PRILOZI</u>	14
<u>8.1</u>	<u>Prilog A: Tekst predstave</u>	14
<u>8.2</u>	<u>Prilog B: razgovor s djecom i odgajateljicom - Aruba</u>	16
<u>8.3</u>	<u>Prilog C: razgovor s djecom i odgajateljicom – Hrvatska</u>	22

SAŽETAK

Cilj ovog rada je dati širi prikaz o dječjem kazalištu i djeci kao publici. Zbog malog broja istraživanja o djeci kao kazališnoj publici i kazališnoj publici općenito u Hrvatskoj i svijetu, proveden je ovaj projekt. Kazalište ima mnogo pozitivnih utjecaja na djecu poput razvoja djetetovih emocija, govora, slušanja, razmišljanja, mašte, empatije i prosocijalnih vještina. U prvom dijelu govori se o tome što je kazalište, o njegovim dobrobitima za dječji razvoj i o „pet pozitivnih vrijednosti angažiranja djece u kazalištu, a ona su: zabava, psihološki razvoj, obrazovanje, uvažavanje estetike i razvoj buduće publike.“ (Reason 2010: 11) Potom se u radu govori o djeci kao kazališnoj publici i o načinu na koji djeca gledaju kazališnu predstavu. Za razliku od kazališta za odrasle, gdje uglavnom pojedinci kupuju karte na blagajni kazališta, djeca većinom kazališne predstave gledaju u kolektivu. Umjesto njih, mjesto, vrijeme i predstavu uglavnom biraju odrasli. U drugom dijelu rada se opisuje osobno proveden projekt čiji je dio odrađen na karipskom otoku Aruba, a drugi dio u Hrvatskoj. Projekt je proveden kako bi se vidjele sličnosti i razlike u razmišljanju, doživljaju i emocijama koje djeca osjećaju nakon pogledane kazališne predstave. Kako bismo bolje shvatili dječje odgovore i razmišljanje moramo se bolje upoznati s okolinom koja ih okružuje jer okolina, kultura i običaji imaju veliki utjecaj u oblikovanju nas kao osobe. Poslije upoznavanja s Arubom slijedi opis i provedba projekta. Ista predstava izvedena je u Hrvatskoj i na Arubi te je djeci postavljeno devet identičnih pitanja. Nakon intervjua s djecom proveden je razgovor s odgajateljicama. Prikupljeni odgovori dali su uvid u dječja razmišljanja o pogledanoj kazališnoj predstavi i predstavama općenito. Pri kraju su navedene sličnosti i razlike zabilježene tijekom gledanja kazališne predstave i razgovora s djecom u Hrvatskoj i na Arubi. Na kraju je napisan zaključak projekta i zaključak ovog završnog rada u cjelini.

Ključne riječi: dječje kazalište, kazališna predstava, publika, razgovor

SUMMARY

This work aims to give a broader view of children's theater and children as an audience. Due to the small amount of research on children as a theater audience and theater audiences in general in Croatia and the world, this project was carried out. Theater has many positive effects on children, such as the development of their emotions, speech, listening, thinking, imagination, empathy, and prosocial skills. The first part talks about what theater is, about its benefits for children's development, and about the five most important positive values of engaging children in theater, which are: entertainment, psychological development, education, appreciation of aesthetics, and the development of the future audience. The thesis then talks about children as theater audiences and how children are watching a theater performance. In contrast to theaters for adults, where most individuals buy tickets at the theater box office, children mostly watch theater performances in groups. For them, place, time, and play are mostly chosen by adults. In order to better understand children's answers and ways of thinking, we need to become more familiar with the environment that surrounds them because the environment, culture, and customs have a great influence on shaping us as people. After getting to know a little more about Aruba, the description and implementation of the project follow. The same play was performed in Croatia and Aruba, and the children were asked nine identical questions. After the interview with the children, an interview was conducted with the teachers. The collected answers gave a better insight into the children's thoughts about watching theater performances and about theater plays in general. Near the end of the thesis, while children were watching the theater play, after talking to them, similarities and differences were noted. At the end, the conclusion of the project and the conclusion of this final thesis are written.

Keywords: children's theater, theater performance, audience, interview

1. UVOD

U svijetu, a pogotovo u Hrvatskoj, ima jako malo istraživanja o djeci kao kazališnoj publici. Za razliku od predstava za odrasle, koje se bave temama i pričama koje često istražuju složenije teme poput politike, društvenih problema, ljudskih emocija te sadrže slojeve simbolike i složenije likove, kazalište za djecu poseban je oblik kazališta namijenjen djeci i prilagođen njihovoj dobi. U njemu se koristi jednostavniji jezik, priča i likovi. Prema članku (Baksa 2023) kazalište za djecu ima vrlo pozitivan utjecaj na njihov razvoj. Pomaže u razvoju djetetovih emocija, govora, slušanja, razmišljanja, mašte, empatije i prosocijalnih vještina.

Ideja za projekt, opisan u ovom radu, dobivena je tijekom dvomjesečnog volontiranja u utočištu za magarce na Arubi. Projekt se sastoji od planiranja, pisanja teksta predstave, izrade lutaka od kartona, izvedbe predstave u prostorima vrtića, razgovora s djecom i odgajateljicom i na kraju pisanja zapažanja uočenih tijekom provedbe projekta. Boravkom na otoku osjetila se promjena kulture i načina života te je zbog toga i proveden ovaj projekt. Tekst predstave inspiriran je brigom o tronogom magarcu (zvanom Kamino) kojeg je udario auto tijekom prelaženja ceste. Razlike između vrtića na Arubi i onog u Hrvatskoj vidjele su se već na prvi pogled. Pri dolasku u vrtić na Arubi primijeti se da je vanjsko igralište prekriveno betonom, nije vidljiv niti mali komadić trave ili zemlje. Iako je državni vrtić, djeca nose uniforme. Svaka skupina ima svoju boju. U skupini je na dan projekta bilo dvadeset i četvero djece. Za taj broj djece soba se činila poprilično mala, na podu su bile pločice i nije bilo tepiha, no djeca su bila jako uzbuđena i nisu mogla skinuti osmijeh s lica tijekom cijele predstave. U Hrvatskoj, projekt je također proveden u državnom vrtiću, sobe su bile puno veće, na podu je bio parket s tepihom i djeca su bila u svakodnevnoj odjeći.

Rad je podijeljen na osam poglavlja. Prvo poglavlje čini uvod koji upravo čitate. U drugom poglavlju, naslovljenom „Kako izgleda kazalište za djecu?“ govori se o kazalištu općenito, zatim o tome što je to kazalište za djecu i o publici u dječjem kazalištu. Treće poglavlje govori o nastanku ovog projekta i o zanimljivostima otoka Aruba na kojem je proveden jedan dio projekta. U četvrtom poglavlju govori se o provedbi projekta i u njemu su navedeni intervjui provedeni s djecom i odgajateljicama s Arube i iz Hrvatske. Peto poglavlje govori o sličnostima i razlikama uočenim tijekom provedbe projekta i o zaključku nakon provedbe projekta. Šesto i sedmo poglavlje čine cjelokupan zaključak rada i literatura, dok se u osmom poglavlju nalaze prilozi.

2. KAKO IZGLEDA KAZALIŠTE ZA DJECU?

2.1 Kazalište

Kako bismo opisali kazalište? Prema Hrvatskoj enciklopediji „kazalište (teatar) je zgrada ili bilo kakva građevina, odnosno posebno obilježeno mjesto za izvedbe predstavljačkih umjetnosti (drama, opera, opereta, balet); ustanova, tijelo ili umjetnička skupina koja priprema kazališne predstave; u širem smislu umijeće, odnosno umjetnost predstavljanja; može značiti i opus dramskog pisca, glumca ili redatelja. Početci kazališta utvrđeni su u mnogovrsnim obredima zaklinjanja magičnih sila plesom i pantomimom, pri čemu su se već oblikovale bitne kazališno-predstavljačke pretpostavke: prostor za igru i gledatelje, tj. publiku, određeni tekst ili njegov nacrt (*scenarij*, *sinopsis*), odabrani izvođači i posebna odjeća, tj. kostim“ (<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=31016>, Hrvatska enciklopedija 2021). Prema internetskoj stranici Edutori i njihovom članku „Kazalište i kazališna predstava“ riječ kazalište ima tri značenja. Kao prvo značenje kazališta navodi se da je ono „zgrada koja služi izvođenju predstava.“ Drugo značenje ističe da je kazalište „ustanova koja provodi kazališnu djelatnost“, a treće govori kako je „kazalište kazališna (scenska ili dramska) umjetnost.“ Možemo reći da je kazalište umjetnost izvođenja koja uključuje glumu, scenografiju, kostimografiju, svjetlosne efekte i glazbu kako bi se stvorio živopisan svijet na pozornici. To je mjesto gdje se priče oživljavaju i emocije se prenose. Velika razlika između kazališta i ostalih oblika umjetnosti jest ta da se kazalište odvija uživo te postoji vidljiva ili nevidljiva interakcija između glumaca i publike koja može biti izražena putem smijeha, šaputanja, žamora i na kraju pljeska koji glumcima daje povratnu informaciju o uspješnosti izvedbe. Glumci koriste svoj glas, tijelo i emocije kako bi prenijeli likove i njihove priče publici. Scenografija, kostimi i svjetlosni efekti stvaraju dodatnu atmosferu koja pomaže u prikazivanju predstave. Glazba dodatno pridonosi dojmu i raspoloženju cijele predstave. Kazalište je mjesto gdje se prikazuju različite teme na razne načine koje mogu izazvati empatiju, emocije, potaknuti na razmišljanje ili zabaviti publiku. Kazalište nam omogućuje da uronimo u svijet mašte i kreativnosti.

2.2 Dječje kazalište

„Kazalište za djecu i mlade profesionalno je kazalište za mladu publiku“ (Bartol 2018: 5). Odnosno, kako navodi Schneider, ono se „odnosi na scenske izvedbe koje se služe sredstvima kazališnog žanra, govorom i pokretom, kostimima i maskama, kulisama i rekvizitima, obraćajući se publici do otprilike 14 godina“ (Schneider 2002: 63).

Kazalište za djecu osnovano je s točno određenim odgojno-obrazovnim ciljevima. Prema S.Schomman (2006) sve do devetnaestog stoljeća djeca su sudjelovala u kazališnom životu odraslih kao glumci ili kao publika. Stoga „kako bi privukli žene i njihovu djecu (obiteljsku publiku) 1840-ih, upravitelji muzeja proširili su svoje "edukativne" izložbe "predavaonicama" (eufemizam za kazališne dvorane) i nudili "moralne drame" i kontinuirane izvedbe varijeteta od jutra do noći – sve uz ulaznicu od dvadeset pet centi za odrasle i pola cijene za djecu“(Dennett prema Klein i Schonmann 2011:5). Tek sredinom devetnaestog stoljeća došlo je do pojave božićnih predstava sastavljenih od bajki, namijenjenih posebno dječjoj publici. Najraniji dokazi dječjeg kazališta bili su društveni i edukacijski centri velikih gradova, a ne profesionalne pozornice kazališta. U Americi je kazalište za djecu izvorno bilo obrazovno i društveno poduzeće, a ne kazališna ustanova (Schomman 2006). „1903. osnovano je prvo kazalište za djecu. Osnovala ga je socijalna radnica A. M. Herts, a polaznici njezina kazališta bili su ruski imigranti te im je kazalište služilo za integraciju u zajednicu“ (Goldberg 1974 prema Rimac Jurinović 2020: 7). U svojoj knjizi S.Schomman (2006) govori kako je u Sjedinjenim Američkim Državama porijeklo kazališta za djecu poteklo iz socijalne i obrazovne potrebe zajednice imigranata, dok je u Rusiji sovjetska vlada uočila moć kazališta kod educiranja mladih te izravno podupirala dječje kazalište kao obrazovni pothvat. U Engleskoj ideja kazališta za djecu nije se proširila sve do Drugog svjetskog rata kad je započeo pravi rast dječjeg kazališta u toj zemlji.

„Kenneth Graham 1961. godine naglašava 5 pozitivnih vrijednosti angažiranja djece u kazalištu, a to su: zabava, psihološki razvoj, obrazovanje, uvažavanje estetike i razvoj buduće publike“ (Reason 2010: 11).

Kazalište je umjetnička forma koja kombinira glumu, scenografiju, kostimografiju i glazbu kako bi ispričala neku priču. Ono nam pruža jedinstveno iskustvo koje spaja izvođače i publiku u zajedničkom prostoru. Svaka osoba kazalište doživljava na svoj način, kroz različite emocije i perspektive. Ono može biti izvor zabave, ali nam može pružiti i dublje uvide u ljudsku prirodu i društvene teme. Dječje kazalište pruža mogućnost djeci da svjedoče različitim likovima i svjetovima kroz glumu, ples i pjevanje. Osim što kazalište pruža zabavu, ono također potiče dječji razvoj, razvoj dječje kreativnosti, mašte i socijalnih vještina. Kazalište kao takvo je

odlična prilika da djeca poboljšaju ili nauče nove prosocijalne vještine te da bolje i dublje razumiju vlastite i tuđe emocije.

2.3 Publika u dječjem kazalištu

Za kazalište i kazališnu predstavu podjednako su važni izvođači (glumci) kao i gledatelji. Nažalost, postoji vrlo malo istraživanja koja bi nam rekla i rasvijetlila što stvarno kazališno iskustvo znači za mladu publiku ili za kazališnu publiku općenito. Iako nema puno stručnih i znanstvenih istraživanja o djeci kao kazališnoj publici, postoji mnogo neformalnih, anegdotskih i iskustvenih znanja koje posjeduju roditelji, odgajatelji, učitelji, kazališni praktičari i svi drugi koji se bave malom djecom. Ako govorimo o pretprodukciji i produkciji predstava za djecu i odrasle, možemo vidjeti da se one skoro ne razlikuju. „Pretprodukcija uključuje: odabir teksta, audicije za glumce, vrijeme potrebno za probe, prostor, izradu kostima, scenografiju i glazbu“ (Bartol 2018: 6). U Hrvatskoj je kazalište za djecu i mlade doživjelo svoj procvat tek sredinom dvadesetog stoljeća i od tog vremena djeca su postala publika na koju se moglo ozbiljno računati. V. Lončar (2009) u svom radu ističe kako za razliku od kazališta za odrasle, gdje pojedinci kupuju karte na blagajni kazališta, djeca u kazalište za mlade najčešće dolaze u organiziranim skupinama. To znači da su djeca i mladi jedina publika koja ne bira sama predstavu koju će gledati, već za njih to rade roditelji, rodbina, učitelji, odgajatelji ili pedagozi. „Publika je to koju se u kazalište dovodi, umjesto njih se bira što će gledati, njih se prije predstave upućuje kako se pristojno ponašati i to je publika koja se ne može ustati i otići ako joj se to što gleda ne sviđa. Smjernice za pristojno ponašanje u kazalištu za djecu i mlade najčešće sadrže upute o pozornom i tihom praćenju događanja na sceni i mirnom sjedenju, a to znači da ih sustavno učimo kako primjereno reagirati“ (Rimac Jurinović 2020: 11). Zbog toga ih mnogi znanstvenici i autori nazivaju zarobljeničkim publikama. Štoviše, „od početaka povijesti kazališta za mlade postoji razumijevanje: djeca su zarobljenička publika ne samim time što trebaju odraslu osobu kao pratnju za nastup, nego su i u rukama glumca“ (Schomman 2006: 61). Schomman (2006) još ističe kako ne postoji nijedno istraživanje ili ispitivanje koje je uspjelo dokazati ili potvrditi da gledanjem predstava kao dijete postajete odrasli posjetitelj kazališta. Znači da nema dokaza koji bi potvrdili kako gledanjem predstava kao dijete zavolite kazalište kad postanete odrasla osoba. Reason (2010: 17) smatra da su „djeca dobronamjerna prisilna publika koju u kazalište dovode škole, roditelji ili drugi skrbnici. Vodi ih se u kazalište na isti način kao što ih se šalje u školu ili odvodi k zubaru – jer je to dobro za njih.“

Možemo reći da su odrasli zapravo posrednici između predstave i djece. Uloga posrednika je vrlo zahtjevna jer se može dogoditi da odrasli odaberu predstavu koja se njima sviđa, a za djecu nije toliko prikladna. Moguće je da odrasli ne prepoznaju sadržaje koji bi djeci i mladima bili zanimljiviji ili potrebniji. V. Lončar (2009) govori da takav organizirani način dolaska djece i mladih u kazalište zahtijeva drugačije načine oglašavanja i reklamiranja nego što to rade u slučaju kazališta za odrasle. Za najavljivanje i oglašavanje predstava za odrasle najčešće se koriste televizija, radio, internet i novine, no promocija predstava za djecu i mlade nije usmjerena na njih, već na pedagoge, odgajatelje, učitelje i ravnatelje koji odlučuju o predstavama i sadržaju koji će djeca i mladi gledati. Oni mogu puno bolje odrediti kojem bi uzrastu predstava najviše odgovarala i koja bi dob djece imala najviše koristi od određene kazališne predstave. Promocija predstava za djecu i mlade često se širi usmenom predajom. Pedagozi, učitelji, ravnatelji ili odgajatelji koji su bili s djecom na predstavi koja im se jako svidjela daju preporuku drugim kolegama da odvedu svoje skupine ili razrede na gledanje te predstave. No, je li zbilja tako loše voditi djecu u kazalište na predstavu odabranu od strane odraslih? Kako se djeca zapravo osjećaju i što misle nakon pogledane kazališne predstave, odabrane od strane odraslih, možete pročitati u sljedećem poglavlju u kojem se opisuje provedeni projekt.

3. OPIS PROJEKTA

3.1 Aruba

Kako bismo dobili bolji uvid u odgovore djece s Arube i iz Hrvatske o kazalištu, valjalo bi reći nešto o tom lijepom otoku. Prema (<https://www.aruba.com/us>, Aruba, One happy island) Aruba je mali, ali predivan otok koji pripada karipskom otočju. Ona je danas konstitutivna država Nizozemske koja se prostire na 193 km². Ima vlastiti ustav, svoju vladu pa tako i kurikulum. S obzirom na to da je otočna država, Aruba većinom živi od turizma i zato je poznavanje više jezika vrlo traženo i cijenjeno. Stoga djeca već od malih nogu uče tri jezika: papiamento, nizozemski i engleski.¹

Još neke primjetne razlike između Arube i Hrvatske se vide boravkom u vrtićima. Pri dolasku u vrtić na Arubi vidi se da je vanjsko igralište u potpunosti prekriveno betonom i nigdje nema ni malog komadića trave ili zemlje. Iako je državni vrtić, djeca nose uniforme i svaka skupina ima svoju boju. U skupini je na dan projekta bilo dvadeset i četvero djece. Za taj broj djece soba se činila poprilično mala, na podu su bile pločice i nije bilo tepiha za sjesti, dok je u hrvatskom vrtiću bilo osamnaestero djece i soba je bila puno veća, a na podu je bio parket s tepisima na njemu i djeca su bila u svakodnevnoj odjeći. Igralište je prostrano i čini ga velika livada s malim brijegom na koji se djeca rado penju.

---

¹ Kad vam ljudi kažu da je život na otoku opušteniji od onoga na obali, zbilja je istina. U dva mjeseca boravka na Arubi primijete se neke kulturološke razlike. Ljudi na Arubi puno su opušteniji, smireniji i ljubazniji, svi su uvijek nasmijani i spremni pomoći. Dosta ljudi kasni na dogovore, sastanke, zabave... jer je kod njih to u potpunosti normalno. Na Arubi je „endless summer“ ili zauvijek ljeto što znači da ljeto traje 365 dana u godini i nema zime. Tijekom zimskog razdoblja pojavljuju se kratkotrajni pljuskovi kiše koji prođu za 20-ak minuta, stoga nitko na Arubi ne posjeduje kišobran, nego svi čekaju da kiša stane kako bi krenuli na posao, u nabavku, na kavu, u školu, vrtić,... Veliki dio njihove kulture čini karneval. Cijeli drugi mjesec je posvećen pripremama za „Dan karnevala“. Taj dan je proglašen nacionalnim praznikom i nitko ne radi, nego se cijeli otok okupi i gleda karnevalsku povorku koja odiše plesom, pjesama, raskošnim kostimima i dobrom zabavom. Čim karneval završi započinju pripreme za sljedeću godinu.

3.2 *Nastanak projekta i opis rada*

Ovaj projekt nastao je tijekom volontiranja u utočištu za magarce i inspiriran je tronogim magarcem Kaminom. Tijekom volontiranja vidjelo se kako su svi posjetitelji oduševljeni Kaminom - hvale ga, dive mu se kako se kreće uokolo s tri noge i svi se slikaju s njim, no, je li to slučaj kada su i ljudi u pitanju? Povodom toga, nastala je predstava koja za pouku ima prikazati kako smo svi slični i različiti u isto vrijeme, da nikoga ne treba odbacivati zbog njegovog drugačijeg izgleda, kako bismo trebali pomoći onima kojima je to potrebno ili im dati malo više vremena da nešto naprave te kako bismo svi trebali prihvatiti jedni druge. Osim pouke predstave, cilj projekta je prikazati koliko naša okolina, kultura, rutina i običaji utječu na nas. Djeca upijaju sve što se događa u njihovoj okolini pa tako i ponašanja koja vide, zbog toga je ova predstava namijenjena baš njima. Cijela predstava inspirirana je životinjama koje žive u utočištu, a likovi su životinje zbog toga što ih svi vole, djeci je lakše pratiti likove životinja nego što bi to bio slučaj s imenima ljudi zbog njihovog oblika, boja i glasanja. Tekst predstave napisan je jednostavnim i djeci razumljivim rječnikom, vrlo je jasan i ne sastoji se od dugačkih rečenica kako bi se djeci olakšalo praćenje predstave. Tekst predstave može se pročitati u prilogu A.

Projekt je zamišljen kako bi se vidjele reakcije i razmišljanje djece nakon pogledane kazališne predstave s obzirom na drugačiju kulturološku pozadinu. Projekt je vremenski trajao 3 mjeseca uključujući dogovore s vrtićima, izradu potrebnih rekvizita, materijala, lutaka, scene te provedbu projekata na Arubi i u Hrvatskoj. U oba vrtića izvedena je ista autorska kazališna predstava u mješovitim skupinama. Dob djece varirala je između 4 i 7 i pol godina. Na Arubi, predstava je izvedena na engleskom, a u hrvatskoj na hrvatskom jeziku. Za potrebe predstave izrađene su štapne lutke od kartona jer su one najjednostavnije za korištenje, a nakon predstave s njima se može napraviti još nekoliko stvari, dok bi drugačije lutke bilo teže prenamijeniti. Na primjer, mogu se skinuti sa štapova i postati igračke, mogu se zalijepiti na zidove ili na plakate, mogu se objesiti na tanak konac i služiti kao ukras ili se od njih može napraviti ukras za božićno drvce i tako sve podsjećati na pogledanu predstavu. Projekt je zamišljen ovim redoslijedom: predstavljanje i upoznavanje s djecom, izvedba kazališne predstave, prilika da djeca sama glume u kazališnoj predstavi i, na kraju, provedba intervjua. Scenografija je također bila jednostavna, napravljena od kartona i obojena. Na Arubi je scenografija bila crna i na vrhu je nacrtan travnjak s cvjetovima, a u sredini je velikim slovima napisana riječ *Ranch*. S obzirom na to da je scenografija bila prevelika za nositi u avion, za potrebe predstave u Hrvatskoj napravljena je nova scenografija tamnoplave boje s nacrtanim travnjakom, ogradom, natpisom

Ranch te stazicom koja vodi u daljinu, a lutke su donesene s Arube. Kod izvođenja predstave na Arubi pomogle su m dvije cimerice koje su, kao i ja, volontirale u utočištu za magarce. Jedna je cimerica držala scenografiju da ne padne, dok je druga pomogla u izvođenju predstave i oživljavanju likova na sceni. U Hrvatskoj, pomoć oko predstave ponudila mi je dugogodišnja prijateljica. Obje izvedbe predstave tekle su prema planu i nigdje nije bilo problema. Razgovori su prošli odlično i predstava se svima svidjela.

4. PROVEDBA PROJEKTA

4.1 *Vrtić na Arubi*

Predstava je izvedena u mješovitoj skupini. Dob djece varirala je između tri i šest godina. Projekt je započet upoznavanjem s ravnateljicom i odgajateljicom koja nas je odvela do sobe u kojoj borave djeca. Smjestili smo se i postavili sve potrebne rekvizite. Ubrzo nakon toga, u prostoriju su ušla djeca i sjela na predviđeni dio za publiku. Tada je sve bilo spremno za početak predstave. Djeca su bila vrlo uzbuđena i svaki put kada bi se u predstavi pojavio novi lik, djeca bi vikala njegovo ime. Na primjer, kada bi se pojavila mačka djeca bi u glas povikala „Mačka!“. Po završetku predstave uslijedio je pljesak i naklon publici. Nakon predstave, proveden je kratak grupni razgovor s djecom o tome kakva im je bila predstava, je li im se svidjela ili nije. Potom je djeci ponuđeno da stanu u ulogu glumaca i odglume predstavu koju su pogledali. Javilo se toliko djece da je svaka uloga bila popunjena. Vidjelo se da su djeca uživala u glumi i zabavi koja proizlazi iz nje. Bilo je puno smijeha i sreće. Nakon što su djeca izvela predstavu publici, upitana su žele li nasamo razgovarati o predstavi. Javilo se šestoro djece. Svakom je djetetu postavljeno devet istih pitanja. Transkripti razgovora nalaze se u prilogu B.

4.2 *Vrtić u Hrvatskoj*

Predstava u Hrvatskoj isto je provedena u mješovitoj skupini. Dob djece varirala je između četiri i sedam godina. Po dolasku u skupinu uslijedilo je upoznavanje s djecom kroz razgovor i igru. Zatim su djeca sjela na predviđeno mjesto za publiku. U publici je bila potpuna tišina i tu i tamo se začuo koji smijeh. Po završetku predstave čuo se jak pljesak i djeca su sama počela ispitivati mogu li ona sada glumiti. Bilo je toliko zainteresirane djece da ih je nekoliko trebalo pričekati drugo ponavljanje. Djeca su jako uživala i zbilja su se trudila odglumiti predstavu kakvu su vidjela. Nakon što su djeca odglumila, bila su upitana žele li razgovarati jedan na jedan o predstavi. Odaziv je zbilja bio velik, ruku su digla sva djeca u skupini. Napravljen je popis i redoslijed po kojem su djeca dolazila na razgovor. Razgovori su prošli odlično, no izdvojeno je samo šest najzanimljivijih koji se nalaze u prilogu C.

5. SLIČNOSTI I RAZLIKE

5.1 Sličnosti

Djeca su na Arubi i u Hrvatskoj bila vrlo uzbuđena radi gledanja predstave. Jako ih je zanimalo što će se događati i kako će se predstava odvijati. Po svršetku predstave dobiven je pljesak. Nakon pogledane kazališne predstave dječje raspoloženje je bilo pozitivno, svi su se dobro osjećali i razumjeli su poruku koju je predstava htjela prenijeti. Sva djeca su se raspitivala što se to dogodilo Kaminu i zašto ima samo tri noge, a ne kao obični magarci četiri. Obje odgajateljice slažu se da je kazalište vrlo bitno za dječji razvoj jer razvija i obogaćuje dječju maštu, govorne vještine, osjećaje, prosocijalne odnose s drugom djecom i razvija dijete kao osobu. Slažu se da svako dijete drukčije reagira i shvaća kazalište te da to iskazuju na različite načine.

5.2 Razlike

Tijekom razgovora s djecom na Arubi četvero od šestero djece nije znalo objasniti što je to predstava, dok u Hrvatskoj samo jedno dijete nije znalo objasniti predstavu kao pojam. Tijekom trajanja predstave, djeca na Arubi su pričala i odgajateljica ih je stišavala, dok su djeca u Hrvatskoj gledala predstavu u tišini. Može se primijetiti kako su djeca u Hrvatskoj upoznata s kulturom kazališta, no treba li stišavati djecu ili im treba dopustiti da izraze svoje emocije? Kad se ponudila prilika da djeca glume na Arubi je bio slabiji odaziv, a u hrvatskom vrtiću sva su djeca htjela glumiti te se predstava ponavljala dva puta zbog velikog odaziva. Za razgovor poslije predstave na Arubi dobrovoljno se javilo šestero djece, a u Hrvatskoj je razgovor proveden sa svom djecom u skupini. Razlog tomu može biti to što su djeca u hrvatskom vrtiću naviknula na posjete raznih studenata, glumaca, performerera i stručnjaka, dok na Arubi to nije slučaj. Tijekom razgovora s djecom na Arubi vidimo da je nekima ovo bila prva predstava koju su ikada gledali, dok su se djeca u Hrvatskoj već susretala s predstavama. Kod razgovora s odgajateljicom vidimo da kazalište nije uopće popularno na Arubi i stoga ga odgajateljica sama ni ne posjećuje, dok odgajateljica u Hrvatskoj voli ići u kazalište te ide na razna događanja vezana za njega, poput Svjetskog festivala kazališta i Eurokaza.

5.3 Zaključak nakon Projekta

Poslije provedenog projekta može se zaključiti da svako dijete predstavu i kazalište doživljava na svoj jedinstven način. Iako je nekoj djeci ovo bio prvi susret s predstavom, jako su uživala i ostavila ih je u pozitivnom raspoloženju. Odmah su dobili razne ideje za nastavak, koje bi likove dodali ili maknuli, a djeca koja su htjela glumiti u predstavi razvijala su svoje govorne i glumačke vještine. Okolina i zajednica ima veliki utjecaj na pojedinca, njegovo razmišljanje, stavove pa tako i edukaciju. Odgajateljica u hrvatskom vrtiću vrlo je zainteresirana za kazalište i njegove dobrobiti pa to pokušava prenijeti na djecu i u njima probuditi isti interes. Soba u hrvatskom vrtiću ima kutak za kazalište, djeca minimalno tri puta godišnje gledaju predstavu, često provode igru uloga, procesnu dramu ili sami izmišljaju svoju predstavu i izrađuju lutke za istu. Život na Arubi je drugačiji. Odgajateljica nije toliko posvećena kazalištu jer je njoj bitnije da djeca znaju što više jezika kako bi imala što bolju komunikaciju. Njihova soba je obilježena slovima triju abeceda, a ispod svake slike piše riječ na tri različita jezika. Iako odgajateljica tvrdi da je njezina grupa bila u posjeti kazalištu, kroz razgovor s djecom se to nije vidjelo. Po svršetku predstave odgajateljica u Hrvatskoj zamolila je da lutke i scena ostanu u vrtiću kako bi dalje radila na predstavi s djecom, dok takvog interesa na Arubi nije bilo.

6. ZAKLJUČAK

Ovaj projekt pokazao je kako su djeca s dva kraja svijeta i s različitim kulturološkim pozadinama, pogledavši istu predstavu, uživala u njoj i iskazala pozitivna mišljenja i emocije koje su podijelila s ispitivačima nakon pogledane kazališne predstave. Iako mnogi autori poput S. Schomman ili M. Reason u svojim radovima oslovljavaju dječju publiku kao zarobljeničku ne bih se s time složila. Iako je nekoj djeci ovo bio prvi put da gledaju predstavu, na njih je ostavila pozitivan dojam. No, kako bi djeca uopće znala što je kazalište i što je predstava bez da im odrasli pokažu? Komunikacija i dječji dojmovi nakon pogledane predstave su vrlo važni kako bi nam dali bolji uvid u njihovo razmišljanje, opisali na koji način oni gledaju predstavu i kako vide kazalište. Veliki utjecaj na dječje kazalište imaju odrasli. Kao što se može vidjeti iz projekta, jedna je odgajateljica više angažirana oko kazališta, dok je kod druge odgajateljice interes za kazalište puno manji. Usporedbom publike na Arubi i u Hrvatskoj možemo zaključiti da se u hrvatskom vrtiću puno više radi s djecom po pitanju kazališta, nego što se to radi na Arubi. Vidi se kako su se djeca u Hrvatskoj već susretala s predstavama, dok su neka djeca na Arubi kazališnu predstavu vidjela i doživjela po prvi put. To je jednostavno rezultat drugačijeg načina života i okoline u kojoj djeca borave. Kazalište za djecu čarobno je mjesto koje obogaćuje djetinjstvo i pomaže pri dječjem razvoju u mnogo aspekata. Ono može biti prostor u kojem se stvaraju nezaboravne uspomene ili uče važne životne lekcije. Kazalište za djecu treba se nastaviti razvijati i inspirirati nove generacije mladih gledatelja!

7. LITERATURA

1. Aruba, One happy island URL: <https://www.aruba.com/us> [Pogledano 14.8.2023.]
2. Baksa, I.(2023) Koja je uloga kazališta u dječjem razvoju?
<https://ciribiribajka.com/koja-je-uloga-kazalista-u-djecjem-razvoju/> [Pogledano 15.8.2023]
3. Bartol, P. (2018.) Publika u kazalištu za djecu. Završni rad. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, 5-6 str.
4. Kazalište. Hrvatska enciklopedija URL:
<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=31016> [Pogledano 9.8.2023.]
5. Lončar, V. (2009) Publika u kazalištu za djecu. Časopis Kazalište, 39/40. 70-77.
6. Reason, M. (2010) The young audience: Exploring and enhancing children's experiences of theatre. Trentham Books. Sterling
7. Rimac Jurinović, M.(2020.) Kako djeca opisuju svoje kazalište Preuzeto 9.8.2023.:
<https://repositorij.ufzg.unizg.hr/islandora/object/ufzg:3836/datastream/PDF/download>
8. Schneider, W. (2002) Kazalište za djecu. Aspekti diskusije , utisci iz Europe, modeli za budućnost. Kazalište Mala scena. Zagreb
9. Schonmann, S. (2006) Theatre as a medium for children and young people: images and observations. Springer
10. 4.12 Kazalište i kazališna predstava URL: https://edutorij.e-skole.hr/share/proxy/alfresco-noauth/edutorij/api/proxy-guest/df4dc771-5c46-4a4f-8328-5c1f35aed47f/html/676_kazaliste_i_kazalisna_predstava.html Pogledano 8.8.2023.]

8. PRILOZI

8.1 Prilog A: Tekst predstave

Pripovjedač: Jednoga dana, rano u zoru na Ranču se rodio magarac. Ali nije to bio sasvim običan magarac, bio je to Kamino. Kamino se rodio s tri noge, a ne kao obični magarci s četiri. Kaminova mama je bila jako zabrinuta hoće li ga drugi magarci i životinje na Ranču prihvatiti.

Magarac 1: Kakav je to magarac s tri noge?

Magarac 2: Taj neće dugo izdržati!

Magarac 3: Nitko ga neće prihvatiti takvog!

Mama: Ne slušaj ih, Kamino! Mama će ti pomoći u svemu.

Magarac 4: E pa moj sin se neće družiti s njim. Samo će ga usporavati u svemu.

Magarac 5: Ni moj.

Magarac 6: Ni moj.

I tako su svi magarci otišli ostavivši Kamina i njegovu mamu same.

Kamino: Mama, što nije u redu sa mnom? Zašto svi bježe od mene?

Mama: Ne brini, ljubavi... trebaju te samo bolje upoznati.

Kamino: U redu mama. Sutra ću pokušati naći nove prijatelje.

Pripovjedač: Kako je svanuo novi dan te pijetao oglasio buđenje, tako je Kamino krenuo u potragu za novim prijateljima. Prvo je zavirio u kokošinjac.

Kamino: Dobro jutro, prijatelji. Ja sam Kamino. Bi li se htjeli igrati sa mnom?

Kokoš: Žao mi je Kamino, imamo puno posla danas. Neki drugi put.

Kamino: U redu. Drugi put.

Zatim je Kamino otišao do drugih magaraca.

Kamino: Dobro jutro, prijatelji. Želite li se igrati sa mnom?

Mali magarac 1: Može, idemo se igrati lovice!

Mali magarac 2: Da! Odlična ideja. Ja lovim!

Kamino: Ali ja ne mogu brzo trčati...Hejjj, čekajte me!

Dok je Kamino to izgovorio, magarci su već nestali iz vida.

Zatim je Kamino nove prijatelje potražio kod mačke.

Kamino: Dobro jutro, draga prijateljice. Želite li se vi igrati sa mnom?

Mačka: Igrati se s tobom? Hahahahaha

Nasmijala se mačka.

Kamino: Ali, ja sam stvarno dobar prijatelj

Mačka: Molim te, odmakni se od mene. Plašiš moje mačiće.

I tako, u suzama, Kamino je nastavio svoj put traženja prijatelja.

U tom trenutku začuo se sretan vrisak.

Dječak: Mama, mama, pogledaj! Ovaj magarac je isti kao i ja!

Dječak je zagrlio Kamina i šapnuo.

Dječak: Mi ćemo biti najbolji prijatelji!

Kamino se jako razveselio.

Dječak: Daj da te upoznam s nekim. Ovo je moj pas Max. On je isto tvoj prijatelj.

Kamino: Dva prijatelja u jednom danu. Pa ja sam presretan..

Pripovjedač: Kaminova mama je to gledala sa strane i nije mogla sakriti osmijeh s lica. Kada su druge životinje vidjele kako se dječak, Kamino i Max dobro zabavljaju htjele su im se pridružiti u igri.

Kokoš: Oprosti, Kamino, što se nisam igrala s tobom. Mislila sam da si nespretan i da ćeš pasti te ozlijediti i sebe i mene.

Kamino: U redu je, koka, ne brini. Uvijek si dobrodošla. Meni treba samo malo više vremena da nešto napravim.

Magarci: Hej, Kamino. Žao nam je što smo te onako zezali .To nije bilo lijepo. Ako se još uvijek želiš igrati s nama ići ćemo tvojim tempom i tvojom brzinom.

Kamino: Drago mi je da će te se prilagoditi meni i mojim potrebama.

Mačka: Hej! Moji mačići bi se htjeli pridružiti vašoj igri ako je to u redu.

Kamino: Svi su dobrodošli!

Pripovjedač: Tog dana, svi stanovnici ranča su shvatili da nije bilo lijepo što su izbjegavali Kamina. Shvatili su da Kaminu samo treba malo više vremena za neke stvari poput penjanja i spuštanja niz brijeg. Odlučili su da neće početi jesti sve dok ne dođe Kamino i uzme prvi griz, ako mu treba pomoć uvijek će mu pomoći te će se radovati njegovim uspjesima, koliko god oni bili mali.

8.2 Prilog B: razgovor s djecom i odgajateljicom - Aruba

ANA, 5 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Nije bilo odgovora.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Ana: Ponekad.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Ana: Dobro.

Ispitivač: Je li ti se svidjela predstava?

Ana: Da.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Nije bilo odgovora.

Ispitivač: Bi li nešto promijenila u predstavi?

Ana: Ne.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Ana: Kamino.

Ispitivač: Što si osjećao kad nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Ana: Osjećala sam se loše zbog Kamina jer mu nitko nije htio biti prijatelj i ja bih mu htjela biti prijateljica. Da netko od mojih prijatelja iz vrtića nema prijatelja ja bih mu bila prijatelj.

Ispitivač: Što si naučila iz predstave?

Ana: Trebamo biti dobri prema svima.

TIM, 4 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Nije bilo odgovora.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Tim: Nikada nisam vidio predstavu ili bio u kazalištu.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Tim: Dobro.

Ispitivač: Je li ti se svidjela predstava?

Tim: Da.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Tim: Bilo je puno životinja.

Ispitivač: Bi li nešto promijenio u predstavi?

Tim: Ne.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Tim: Svi.

Ispitivač: Što si osjećao kad nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Tim: Osjećao sam se loše.

Ispitivač: Što si naučio iz predstave?

Tim: Ne smijemo se rugati.

Ella, 4 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Nije bilo odgovora.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Ella: Ne. Nikada nisam pogledala niti jednu, no bilo je lijepo pogledati.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Ella: Odlično. Malo sam bila tužna zbog Kamina, ali sam na kraju bila sretna jer su se svi slagali s Kaminom.

Ispitivač: Je li ti se sviđjela predstava?

Ella: Je. Jako mi se sviđjela.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Ella: Zbog mačke. Imam 4 mačke doma i sviđjelo mi se to što su nakon svi bili dobri prema Kaminu i da su postali prijatelji.

Ispitivač: Bi li nešto promijenila u predstavi?

Ella: Ne bih.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Ella: Mačka, jer volim mačke.

Ispitivač: Što si osjećala kad nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Ella: Bilo mi je žao Kamina i loše sam se osjećala jer ako je netko drugačiji ne znači da ne možemo biti prijatelji.

Ispitivač: Što si naučila iz predstave?

Ella: Svi možemo biti prijatelji iako je netko drugačiji.

MAY, 5 God.

Ispitivač: Što je predstava?

Nije bilo odgovora.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

May: Ne. Ovo je bila moja prva predstava.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

May: Dobro.

Ispitivač: Je li ti se svidjela predstava?

May: Jako mi se svidjela i bila sam uzbuđena.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

May: Zbog kamina, psa i kokoši.

Ispitivač: Bi li nešto promijenila u predstavi?

May: Promijenila bih karton iz crne boje u zelenu boju.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

May: Pas i Kamino.

Ispitivač: Što si osjećala kad nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

May: Bila sam tužna jer se nitko nije htio igrati s Kaminom, ali na kraju mi je bilo drago da su svi postali prijatelji.

Ispitivač: Što si naučila iz predstave?

May: Svi mogu biti prijatelji.

EATAN, 6 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Eatan: Nešto zabavno.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Eatan: Ponekad.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Eatan: Svidjela mi se više nego što sam mislio da bude.

Ispitivač: Je li ti se svidjela predstava?

Eatan: Je. Volim gledati predstave s lutkama. Svidjela mi se priča i likovi.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Eatan: Zato što je bila smiješna i od smijeha se osjećaš bolje.

Ispitivač: Bi li nešto promijenio u predstavi?

Eatan: Dodao bih akcijske figurice.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Eatan: Svi su mi bili dobri.

Ispitivač: Što si osjećao kad nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Eatan: Osjećao sam se tužno zbog Kamina.

Ispitivač: Što si naučio iz predstave?

Eatan: Stvar prihvaćanja.

REVEN, 4 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Raven: Zabava.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Raven: Gledao sam desetak puta.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Raven: Dobro.

Ispitivač: Je li ti se svidjela predstava?

Raven: Da, svidjela mi se cijela priča.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Raven: Sve mi je bilo super.

Ispitivač: Bi li nešto promijenio u predstavi?

Raven: Ne.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Raven: Kamino.

Ispitivač: Što si osjećao kada nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Raven: Tugu. Tužno sam se osjećao.

Ispitivač: Što si naučio iz predstave?

Raven: Da se ne treba tako ponašati kao što su se oni prema Kaminu.

Nakon razgovora s djecom proveden je intervju s odgajateljicom kako bi se dobila šira slika.

Ispitivač: Koliko često posjećujete kazalište?

Odgajateljica: Ne, ne posjećujem ga, kazalište nije popularno ovdje.

Ispitivač: Smatrate li da gledanje kazališnih predstava utječe na dječji razvoj?

Odgajateljica: Da, ima veliki utjecaj.

Ispitivač: Smatrate li da djeca trebaju ići u kazalište?

Odgajateljica: Naravno.

Ispitivač: Posjećuje li vaša skupina kazalište?

Odgajateljica: Da, bili smo u posjeti kazalištu.

Ispitivač: Mislite li da su neka djeca više, a neka manje zainteresirana za kazalište?

Odgajateljica: Da, neka manje, a neka više.

Ispitivač: Kakve su najčešće reakcije nakon pogledane kazališne predstave?

Odgajateljica: Neki žele odmah glumiti u toj istoj predstavi, neki će pričati o predstavi, a neki će crtati o njoj.

Ispitivač: Vaše mišljenje o kazalištu?

Odgajateljica: Kazalište izaziva reakcije, osjećaje, tjera te na razmišljanje i otvara pitanje tko ti želiš biti, smanjuje stres i omogućava nam da postanemo što želimo.

8.3 Prilog C: razgovor s djecom i odgajateljicom – Hrvatska
Karlo, 5 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Karlo: Za mene je predstava cirkus, u njoj glumiš i tako te stvari.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Karlo: Ne baš, ali ovdje smo imali neke predstave.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Karlo: Dobro i razmišljam kasnije o predstavama.

Ispitivač: Je li ti se svidjela predstava?

Karlo: Da. Jako mi se svidjela. Fora stvari.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Karlo: Svidjelo mi se ono s dječakom i magarcom bez noge jedne.

Ispitivač: Bi li nešto promijenio u predstavi?

Karlo: Da, promijenio bi one magarce koji su ga zezali i što su ga izrugivali.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Karlo: Kamino.

Ispitivač: Što si osjećao kada nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Karlo: Tugu. Bio sam tužan.

Ispitivač: Što si naučio iz predstave?

Karlo: Da moraš prijatelju dati vremena da napravi ono što treba i onda se možete igrati.

Jakov, 7.5 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Nije bilo odgovora.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Jakov: Pa baš i ne.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Jakov: Dobro.

Ispitivač: Je li ti se svidjela predstava?

Jakov: Da.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Jakov: Bilo je zanimljivo ono kad su mu se rugali...to baš nije bilo zanimljivo, ali kad sam ja došao na red to je bilo zanimljivo.

Ispitivač: Bi li nešto promijenio u predstavi?

Jakov: Ne.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Jakov: Kamino.

Ispitivač: Što si osjećao kada nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Jakov: Pa loše i ja bi se osjećao loše kad se netko ne bi sa mnom družio.

Ispitivač: Što si naučio iz predstave?

Jakov: Da Kamino ima samo 3 noge i da se trebamo lijepo ponašati prema svima.

Marija, 6.5 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Marija: Onako kao kad netko glumi iza i onda izgleda da se oni sami miču.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Marija: Da, danas na primjer.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Ispitivač: Je li ti se svidjela predstava?

Marija: Da.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Marija: Pa zato što ima puno životinja, a ja volim životinje.

Ispitivač: Bi li nešto promijenila u predstavi?

Marija: Da, pa ipak ništa.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Marija: Magarac Kamino.

Ispitivač: Što si osjećala kada nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Marija: Tužno.

Ispitivač: Što si naučila iz predstave?

Marija: Da kad netko nekoga vrijeđa da mu se mora oprostiti i da se moramo lijepo ponašati.

Teo, 5 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Teo: Gdje sjediš i moraš biti tiho i ljudi glume u kazalištu.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Teo: Nikad još nisam išao na pravu, ali sam išao s vrtićem u dvoranu.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Teo: Nekada sretno, smiješno, u nekim filmovima i crtićima sam jako tužan jer su likovi tužni i puno predstava je bilo smiješno.

Ispitivač: Je li ti se svidjela predstava?

Teo: Da.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Teo: Zato sve mi se sviđjelo cijela predstava.

Ispitivač: Bi li nešto promijenio u predstavi?

Teo: Dodao bih robota jer ih volim, kod kokoši ili onako robot koji se može pretvoriti u novu kokoš.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Teo: Magarac Kamino.

Ispitivač: Što si osjećao kada nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Teo: Nikak, samo sam bio ozbiljan.

Ispitivač: Što si naučio iz predstave?

Teo: Kak se rade prijatelji i kako budeš dobar prijatelj.

Eze, 5 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Eze: Predstava je da glumiš.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Eze: Pa da.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Eze: Dobro.

Ispitivač: Je li ti se sviđjela predstava?

Eze: Da.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Eze: Zato kaj sam glumio.

Ispitivač: Bi li nešto promijenio u predstavi?

Eze: Promijenio bih koku. Pa tak.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Eze: Kokoš.

Ispitivač: Što si osjećao kad nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Eze: Tužno sam se osjećao.

Ispitivač: Što si naučio iz predstave?

Eze: Naučio sam, da kad su se igrali, kad su došli dva magaraca rekao je da ne može tako brzo trčati.

Laura, 7 god.

Ispitivač: Što je predstava?

Laura: Pa to je kad neko nešto predstavi što nisi znao i imaš neko kazalište.

Ispitivač: Gledaš li često predstave?

Laura: Da, stalno ih gledam.

Ispitivač: Kako se osjećaš nakon predstave?

Laura: Pa sretna sam.

Ispitivač: Je li ti se sviđjela predstava?

Laura: Da.

Ispitivač: Zašto da ili ne?

Laura: Pa, bila je lijepa, samo mi se nije sviđalo što su se rugali aminu, ali kasnije se nisu rugali i shvatili su da se više ne smije rugati i da to nije lijepo.

Ispitivač: Bi li nešto promijenila u predstavi?

Laura: Sve bih ostavila kako je.

Ispitivač: Koji ti je najdraži lik?

Laura: Mačka, jer volim mačke.

Ispitivač: Što si osjećala kada nitko nije htio biti Kaminov prijatelj?

Laura: Osjećala sam se onako tužno kao da meni nitko nije htio biti prijatelj pa bi se i ja osjećala onako tužno.

Ispitivač: Što si naučila iz predstave?

Laura: Da se ne smije govoriti pred nekim da je loš jer bi ga to povrijedilo. Moraš biti dobar i ne smiješ mu se rugati i moraš mu pomagati.

Poslije razgovora s djecom, proveden je razgovor s odgajateljicom o njezinim stavovima o kazalištu.

Ispitivač: Koliko često posjećujete kazalište?

Odgajateljica: Često, volim ići na Eurokaz, Svjetski festival kazališta i ostala slična događanja.

Ispitivač: Smatrate li da gledanje kazališnih predstava utječe na dječji razvoj?

Odgajateljica: Da.

Ispitivač: Smatrate li da djeca trebaju ići u kazalište?

Odgajateljica: Da.

Ispitivač: Posjećuje li vaša skupina kazalište?

Odgajateljica: Kao grupa ne jer ne bi svi mogli ići u kazalište, ali zato kazalište dolazi k nama u vrtić. Već je došlo tri puta ove godine.

Ispitivač: Mislite li da su neka djeca više, a neka manje zainteresirana za kazalište?

Odgajateljica: Da.

Ispitivač: Kakve su najčešće reakcije nakon pogledane kazališne predstave?

Odgajateljica: Većina djece je pod dojmom, ali naravno ovisi kakva je predstava. Neka djeca su nezainteresirana, a neka doživljaje pokazuju kroz prepričavanje, crtanje,...

Ispitivač: Mišljenje o kazalištu općenito?

Odgajateljica: Obogaćuje, opušta, potiče na razmišljanje, dobijem nove ideje za rad s djecom, za životne izazove i zabavu, načini kako obogatiti svoj život. Kazalište i likovna umjetnost su usko povezani i isprepleću se stoga djeca vole crtati nakon pogledane predstave. Vidimo kako se likovi izražavaju kroz kostime, scene i glumu.

Izjavljujem da je moj završni rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

(vlastoručni potpis studenta)